

Nr 155.

Av herr **Wagnsson**, om utredning angående det s. k. ungdomsproblem.

Ungdomsproblemet har de sista åren på ett särskilt sätt trätt i förgrunden. Dess aktualitet är dokumenterad genom en hel rad framställningar i ungdoms- och nöjesfrågan. Av dessa framställningar att döma tycks man på många håll ha en viss benägenhet att framför allt rikta uppmärksamheten på en del oarter hos nutidens ungdom och diverse avarter av nöjeslivet. Det verkar som om många överhuvud taget såge rätt pessimistiskt på läget inom ungdomsvärlden.

Det torde kunna hävdas, att det är lika orättvist som opsykologiskt att klanka och klaga på ungdomen av i dag. Det finns i själva verket så mycken vaken stilig och ansvarskännande ungdom — den är ett det bästa löfte för framtiden. Det bör nog sägas ifrån, att vår ungdom i stort sett väl kan mäta sig med och delvis är bättre än en gången tids ungdom. — Det är klart, att det finns även mindre god ungdom, ej få unga, som kommit på glid eller äro i fara att komma på glid, men helt säkert utgöra dessa blott ett mindretal av vår tids ungdom.

Ungdomsproblemet bör nu ägnas mycken uppmärksamhet redan med hänsyn till dessa, som gått vilse eller äro i fara att gå vilse. Även andra överväganden motivera ett aktualiserande av ungdomens problem. Vårt folks möjlighet att i farans stund framgångsrikt värna sin frihet och sitt oberoende är avhängig ej blott av den krigsmateriel, vi skaffat, de befästningar, vi uppföra, o. s. v. utan än mer av kvaliteten hos den levande försvarsstyrkan — det är på människorna och deras beskaffenhet, det i sista hand kommer an. Och vidare: vårt demokratiska styrelsesätt ställer de största krav på den enskilda människan. Hos oss gäller det ju ej att blott blint lyda, blott utföra givna befallningar — nej på så många punkter i samhällslivet kräves det, att den enskilde får ta initiativ, själv träffa avgöranden, får gå in under ansvaret för andra och det hela. Demokratien står och faller med möjligheten att överallt i samhället ha i sin tjänst självständiga, vakna och ansvarskännande människor. Ingenting betyder mer för Sveriges yttre och inre frihet än att här fostras fram en ungdom av högsta möjliga kvalitet. Och när det gäller våra önskningar med avseende på vår ungdom likasom vad vi kunna ge den och göra för den, må det vara oss klart: endast det bästa är gott nog.

Vad kan då vår generation ge åt och göra för vår ungdom utöver det, som

redan givits och gjorts? Från de håll, där man ser pessimistiskt på läget inom ungdomsvärlden, ropar man framför allt på diverse ingripanden i form av restriktioner, bud och förbud. Det synes oss möjligt, ja troligt, att det skall visa sig önskvärt, ja nödvändigt, med vissa sådana ingripanden, men vi hålla före, att vad det här framför allt gäller, det är att genom positiva åtgärder stödja ungdomen i dess egen strävan att bli en moraliskt, intellektuellt och kulturellt högtstående ungdom.

Vad kan manne så göras? Här några exempel på åtgärder, som borde kunna bli ungdomen till stöd, gagn och hjälp.

Erfarenheten visar, att medlemskap i ungdomsorganisation för den unga människan är en mycket stor tillgång. Vad som där ges av intellektuell och kulturell uppräckning, av moralisk påverkan — ej minst genom kamratlivet — är uppenbarligen av allra största betydelse. Det ligger då mycket nära till hands, att samhället ger ungdomsorganisationerna allt det stöd, som de kunna behöva. Det behövs ofta ekonomiskt stöd — detta kan i många fall bli så mycket värdefullare, som det kan befria en ungdomsförening från ett ekonomiskt tryck, som annars kunnat locka den att anordna nöjeställningar av mindre god kvalitet. Så skulle ungdomsorganisationerna mer helt få ägna sig åt sin egentliga uppgift och samtidigt vinna ökat förtroende och större anslutning. Det är naturligtvis av största vikt, att en byråkratisering eller statsreglering av ungdomsrörelserna undvikas. Organisationerna få inte förlora sin karaktär av *fria rörelser*.

Värdefullt stöd kan ock lämnas genom hjälp vid lokalfrågans ordnande. Med största tillfredsställelse hälsa vi därför Kungl. Maj:ts förslag om statsbidrag till hembygdsgårdar och andra samlingslokaler. Det är vår uppfattning, att det är klokt, ja nödvändigt, att gå raskt och beslutsamt vidare på den inslagna vägen.

Undersökas bör ock, om ej lärarna vid våra skolor mycket mer än hittills kunde engageras som ledare och medhjälpare i många ungdomssammanslutningar. Ett intimare samarbete mellan skola och folkrorelser är högeligen önskvärt. Kanske kunde man tänka sig, att en lärares engagement i en bildningsorganisation finge motivera viss lindring i hans skoltjänstgöring.

Mången ungdomsförening för en rätt tynande tillvaro på grund av brist på lämplig ledare. Det är ofta ett av föreningarnas stora problem, hur de skola få vakna, kunniga och driftiga ledare. En god hjälp vid ledarefrågans lösning vore att låta ungdomen få tillfälle besöka någon folkhögskola eller annan liknande anstalt — gärna vid särskilt anordnade ledarekurser. Ju flera unga, som få besöka folkhögskola o. dyl., desto bättre för ungdomsorganisationerna. Ingen borde av ekonomiska skäl nödgas avstå från det, som en folkhögskola kan ge.

Mot ungdomens nöjeslystnad och nöjesliv har mången rasat. Härvid bör invändas, att det hör unga människor till att vilja roa sig med jämnåriga och

att man därför bör göra ungdomen den tjänsten att söka skapa fram goda nöjen. En Orts ungdomsorganisationer böra sammansluta sig — så har redan skett på ett och annat håll, där man bildat ett för alla organisationerna gemensamt ungdomsråd — bl. a. för att söka ge ungdomen tillfälle till sunda nöjen, till glädje och vederkvickelse. Det vore väl märkvärdigt, om våra ungdomssammanslutningar, som samla eliten av vår ungdom, ej skulle kunna framgångsrikt konkurrera med nöjesindustrien. Ett sådant ungdomsorganisationernas samarbete behövde få stöd och erkännande från statens och kommunens sida. Ett sätt att stödja denna gärning vore att låta vissa unga deltaga i lekurser o. dyl., gärna förlagda till någon folkhögskola.

Vi ha erinrat om ett och annat, som kunde göras till ungdomens fromma. Vi äro övertygade om att även andra vägar måste uppsökas och frimodigt beträdas för att söka ge de unga de bästa startmöjligheter i livet.

Jag håller också före, att en allsidig och djuplodande undersökning av ungdomsproblemet skall tvinga vederbörande att ge sig i kast med bostadsfrågan. Den ungdom, för vilken hemmet är blott sov- och matställe, går mycket fattigare och sämre rustad ut i livskampen än den, som levt i ett verkligt hem.

När man skall söka komma till rätta med ungdomsproblemet, kommer man helt visst att också stöta på frågan om barnens i förskoleåldern fostran. Våra psykologer torde vara ense om att de första 7 levnadsåren på ett alldeles särskilt sätt äro av avgörande betydelse för människan, för vad det blir av henne. Det vore dåraktigt att söka lösa ungdomsproblemet utan att samtidigt söka se till, att det allra bästa ges åt barnen under de år, då karaktär och livsriktning grundläggas.

Det synes mig synnerligen önskvärt att hela ungdomsproblemet blir föremål för en omfattande undersökning och jag vågar tro, att mycket gott kan komma av en sådan undersökning.

Med stöd av vad ovan anförts föreslår jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om allsidig utredning av spörsmålet om vad, som ytterligare kan göras för att moraliskt stärka och intellektuellt och kulturellt höja vår ungdom.

Stockholm den 24 januari 1942.

Ruben Wagnsson.